

Verkætlan ”Seniorer NORA’s gullreserve”

Landsfelag Pensjónista er farið í samstarv við norðurnorska pensjónistafelagsskapin Nordland Eldreråd, íslenska pensjónistafelagið LEB og grønlenska pensjónistafelagið GL, um eina verkætlan ”Seniorer NORA’s gullreserve”.

Endamálið er at fáa tætt samband millum føroysk, norsk, íslendsk og grønlensk pensjónistafelag og í felag samskipa fyri tøttum samstarvi. Endamálið var at søkja norðurlandska felagsskapin NORA um fígging til hesa stóru verkætlan, sum fór av bakkastokki í sept. í ár.

Fígging er fingin frá NORA, kr. 500.000. Vit hava havt fleiri videofundir og tiltak í Føroyum í sept. í ár. Hetta er ein tvey ára long verkætlan, har vit hittast í 2027 í Norðurnoreg í apríl og í Íslandi í nov.

Endamálið við verkætlanini er at vísa á, at eldri eru ein arbeidsorka við týðningarmiklum virðum fyri samfelagið. Eisini verður arbeitt við betran av ymsum viðurskiftum fyri eldri, m.a. arbeiða vit í Føroyum við betran av tannheilsu hjá eldri.

Høvuðsevni fyri hvørt land eru:

Føroyar

Økja um luttøkuna hjá eldri á arbeidsmarknaðinum

- Gjøgnumgongd av forðingum og møguleikum fyri at seta eldri fólk í starv á fullari ella partvísari tíð, íroknað viðkomandi pensjónsreglur og inntøkumørk. Mangul uppá arbeidsmegi, serliga innan umsorganar- og røktarøkið, ger nýggj átøk neyðug.

Trygging av tannheilsuni hjá eldri (fíggarliga og í praksis)

- Vánalig tannheilsa ávirkar bæði almenna heilsu, lívsgóðsku og møguleikan at taka lut í samfelagnum. Meting av átøkum, sum kunnu styrkja atgongd til tannheilsutænastur og fíggarligan stuðul til hesar tænaastur.

Noreg

Lógar- og reglugerðir fyri luttøku hjá eldri í arbeids- og samfelagslívinum

- Kanning av serligum aldursmørkum, møguleikum fyri eldri í vinnulívinum sum sjálvstøðug vinnurekandi, og avbjóðingum knýttum at sjálvbodnum arbeiði. Talgilding og inkludering av eldri fyri at tryggja virknan borgaraligan luttøku. Tørvur er á smidligari skipanum, sum gera tað lættari hjá eldri at geva sítt íkast og taka lut.

Eldri sum vegleiðarar hjá yngri – törvur á einari skipaðari tilgongd

- Stórir möguleiki er fyrir øktari nýtslu av eldri sum vegleiðarar hjá ungum: lesandi, lærlingum, ungum í vanda fyri at detta úr útbúgvingarskipanini og starvsfólki tíðliga í yrkisleiðini. Hugt verður at fyrimyndum, royndum og møguligum bygnaðum fyri at menna góðar mentoraskipanir.

Ísland

Harðskapur og diskriminering av eldri

- Umfatar bæði líkamligan og sálarligan harðskap, fjald og opin yvirgangur, umframt figgjarliga misnýtslu. Kortlegging av støðuni í dag og meting av átøkum til betri verju, fyrirbygging og uppfylging.

Einsemi og sosial isolation millum eldri

- Einsemi kann elva til fleiri neiligar heilsuligar avleiðingar, eitt nú vánaliga kostvenju, rúsevnistrupulleikar og viknaða sálarliga heilsu. Støða, orsakir og møgulig átøk fyri at minka um sosiala isolatión.

Grønland

Eldri sum arbeidsorka

- Eldri, ið eru før fyri at arbeiða eftir pensjónsaldur, skulu hava möguleika til tess.

Viðkomandi eykaevni í endaligu frágreiðingini

- Hvørjar forðingar og hvørjir möguleikar eyðkenna eldratilfeingið í NORA-økinum komandi árin?
- Uppskot til, hvussu NORA ella ein norðurlendskur hugsanarstovnur (tænketa) kann menna átøk, ið gagnnýta eldratilfeingið.
- Uppskot um eina NORA-ráðstevnu, har úrslit og tilmæli úr frágreiðingini verða lögð fram, helst saman við sjónarmiðum um bæði ung og eldri.